

KOSOVSKI RESURSNI CENTAR ZA CIVILNO DRUŠTVO

SMERNICE ZA APLICIRANJE U OKVIRU GRANTOVA ZA VOLONTERIZAM

UVOD

Kosovski resursni centar za civilno društvo ima za cilj razvoj kapaciteta organizacija civilnog društva na Kosovu, prilagođene i posebno dizajnirane obuke, mentorstvo i podučavanje, informacije i kroz usluge naše kancelarije za pružanje pomoći. Pored toga, projekti primenjuju šemu malih grantova za podršku inicijativama građanskog aktivizma i volontiranja. Šema će promovisati aktivno građanstvo među mladima, sa ciljem da podstakne participativnu demokratiju i doprinese evropskom putu Kosova.

Grantovi za volonterizam su namenjeni postizanju konkretnih rezultata u određenom roku. Korisnici ovih grantova mogu biti pojedinci, neregistrovane inicijative i nevladine organizacije sa najupečatljivijim, najkreativnijim predlozima koji imaju veliki potencijal za angažovanje mladih sa jasnim uticajem u lokalnim zajednicama.

1. KRATAK PREGLED

Angažovanje i volontiranje građana ohrabruje ljude da budu aktivniji u javnoj sferi i istovremeno uspostavlja nove veze između različitih sektora, zajednica i susedstava.

Iskustvo volontiranja podstiče ljude da budu aktivniji u javnoj sferi i istovremeno uspostavlja nove veze između različitih sektora, zajednica i naselja. Volonterizam takođe pomaže u izgradnji kohezivnijeg, sigurnijeg i snažnijeg društva nudeći suštinsku pomoć vrednim stvarima, ljudima u nevolji kao i široj zajednici¹.

Kosovo ima raznoliko i aktivno civilno društvo koje je u poslednje dve decenije kontinuirano doprinosilo i ima ključnu ulogu u demokratizaciji zemlje i procesima donošenja odluka. Takođe, istorijski podaci iz istraživanja javnog mnjenja o poverenju građana prema sektorima / institucijama, uvrstili su civilno društvo među 2-3 institucije kojima se najviše veruje. Konkretnije, najnovija ispitivanja javnog mnjenja pokazuju da 52% građana Kosova veruje radu civilnog društva. Međutim, broj građana uključenih u aktivnosti civilnog društva je relativno nizak.

Podaci iz istraživanja o stanovništvu² pokazuju da je samo 3,7% izjavilo da su angažovani kao volonteri u OCD-ima ili da podržavaju bilo koji cilj civilnog društva (4,8%). Podaci su relativno slični kada su u pitanju građani koji učestvuju u radu OCD ili pružaju bilo kakvu finansijsku podršku za OCD. Samo oko 4% građana

¹Newkirk, J.A., et.al., (2017), „Srednjoročna evaluacija programa civilnog društva za zapadni Balkan i Tursku“, CSF izveštaj o evaluaciji, Evropska komisija.

² KCSF Istraživanje/anketa o stanovništvu, 2020.

prijavljuje da su učestvovali u aktivnostima OCD, dok je manje od 3% doniralo sredstva za podršku radu bilo koje organizacije civilnog društva.

U cilju povećanja potencijala za veći uticaj, povećanje međuljudskog poverenja i socijalne kohezije, OCD moraju uložiti više napora za redovnu komunikaciju i uključivanje različitih grupa građana u njihov rad.

Međutim, s obzirom na poverenje koje civilno društvo uživa, ono ostaje jedan od najisplativijih medija za promociju i razvijanje kulture angažovanja u zajednici i volontiranja u pitanjima javnog dobra.

a. Šta su Grantovi za volonterizam?

Bespovratna sredstva za volonterizam namenjena su inicijativama za građanski aktivizam i promovisanju volonterizma na Kosovu i postizanju konkretnih rezultata u određenom roku. Korisnici ovih grantova mogu biti pojedinci, neregistrovane inicijative i nevladine organizacije sa najubedljivijim, kreativnim predlozima koji imaju veliki potencijal da angažuju građane Kosova u rešavanju pitanja svojih zajednica.

2. OPŠTI PREGLED USLOVA I ZAAHTEVA OVOG POZIVA

a. Ko može da podnese aplikaciju?

Da bi ispunjavali uslove za apliciranje, podnosioci moraju da ispune sledeće kriterijume:

- Da su u pitanju pojedinci, neregistrovane inicijative ili NVO aktivne na Kosovu uključene u bilo koju neprofitnu inicijativu;
- Da imaju godišnji promet do 25.000 EUR u periodu od poslednje tri godine (odnosi se samo na NVO);
- Da budu direktno odgovorni za upravljanje grantom (*partnerstva sa drugim NVO/neregistrovanim inicijativama dozvoljena su samo ako vodeći podnosilac aplikacije preuzme punu odgovornost za implementaciju i upravljanje projektom*);
- Da pokažu sposobnost za upravljanje predloženim aktivnostima;
- Da ih ne vode i njima ne upravljaju politički izložene osobe.³

b. Pojedinci i neregistrovane inicijative

Ovaj poziv snažno podstiče prijavljivanje pojedinačnih aktivista i neregistrovanih inicijativa. U slučajevima kada su podnosioci aplikacije pojedinci ili neregistrovane inicijative, oni moraju dokazati da njihov angažman nije radi profita i da je u javnoj koristi, a ne u privatnom interesu. Takođe bi trebalo da pokažu da odgovarajuće ispunjavaju relevantne kriterijume podobnosti. Svi ostali zahtevi u vezi sa administracijom grantova primenljivi su prema nevladinim organizacijama.

c. Nevladine organizacije

³ Za više informacija o ograničenjima vezanim za politički izložene osobe pogledajte Obrazac za dostavu aplikacije.

Uprkos svom pravnom statusu, nisu sve NVO uključene u gore navedene kriterijume podobnosti. Zbog širokog opsega važećeg zakonodavstva na Kosovu za registraciju NVO, sportski klubovi, sportski savezi, amaterska kulturna udruženja (Ansambli Pesama i igre) ili verske organizacije koje su registrovane kao NVO nisu ciljane ovim grantovima. Slično tome, nevladine organizacije koje predstavljaju biznise ili slična lica koja imaju očigledne finansijske kapacitete da pokriju troškove svoje organizacije ili održavaju svoje aktivnosti nisu ciljane ovim grantovima.

d. Vremenski okvir i budžet

Trajanje projekta ne sme biti duže od 12 meseci.

Maksimalni budžet koji se traži za finansiranje u okviru ovog poziva ne bi trebalo da prelazi iznos od 5.000 evra.

e. Oblasti intervencije

Ovim pozivom za podnošenje predloga, KCSF i CBM će podržati inicijative koje doprinose mobilizaciji volontera i promociji volonterskog rada radi negovanja solidarnosti, društvene odgovornosti i aktivnog građanstva.

Sledi ilustrativni spisak oblasti i inicijativa koje se mogu finansirati u okviru ovog poziva.

Inicijative za volontiranje treba da budu u jednom ili više oblasti intervencije navedenih u nastavku:

- Osnaživanje mladih;
- Zaštita životne sredine;
- Zdravstvo;
- Promovisanje rodne ravnopravnosti;
- Kulturno nasleđe;
- Socijalna inkluzija;

Primeri aktivnosti mogu uključivati volonterske inicijative koje:

- promovišu volontiranje i angažovanje mladih u procesima donošenja odluka u njihovim zajednicama (to može uključivati predlaganje promene politike u lokalnoj upravi, seoskom odboru, školskom savetu, učešće u konsultacijama na lokalnom nivou, pružanje edukacije o finansijskoj pismenosti, itd.);
- angažuju mlade u aktivnostima zagovaranja i mobilizacije u vezi sa socijalnom inkluzijom; (to jest inicijative zagovaranja koje se bave pitanjima javne bezbednosti u gradu, selu ili u naselju; organizovanje okruglih stolova za planiranje budžeta zajedno sa opštinom itd.)
- uključuju aktivnosti koje mobilisu volontere u zaštiti životne sredine korisne za širu zajednicu; (to jest aktivnosti reciklaže, promocija i zaštita prirodnih lokaliteta, javne aktivnosti za podizanje svesti o važnosti sortiranja otpada itd.)

- uključuju aktivnosti koje mobilišu volontere na promociji i zaštiti kulturnog nasleđa i kulturne raznolikosti različitih zajednica koje žive na Kosovu; (to jest povećanje znanja o zajedničkom kulturnom nasleđu kroz posete lokalitetima, promociju kulturnih znamenitosti kao alatke za unapređenje turizma, itd.)
- uključuju javna predavanja i diskusije o edukaciji mladih devojaka i dečaka o javnom zdravlju i seksualnom zdravlju (to jest pristup higijenskim proizvodima, edukacija od strane vršnjakao seksualno reproduktivnom zdravlju, itd.);
- promovišu rodnu ravnopravnost, sa posebnim fokusom na bavljenje rodnim stereotipima za dečake i devojčice i osnaživanje rodne ravnopravnosti (to jest aktivnosti koje se bave borbom protiv diskriminacije na svim nivoima; učešće i zagovaranje za promociju rodnog budžetiranja itd.);
- uključuju aktivnosti koje mobilišu mlade u promociji komunikacije i saradnje između zajednica na Kosovu radi rešavanja zajedničkih pitanja (to jest javne debate, radionice, ulične predstave, razmene mladih itd.);
- reviziju javnih prostora za promociju učešća zajednice, uključujući ponovnu upotrebu javnih prostora i inovativne ideje o društvenim aktivnostima (promena namene javnih prostora u susedstvu, tako da ih zajednice mogu koristiti kao što su parkovi, škole, kulturni centri itd.);

Napomena: Svi ovi primeri trebalo bi da posluže kao orijentaciona tačka u dizajniranju predloga. Ovo nije obavezan uslov za uključivanje određenih aktivnosti kao što je gore navedeno. Podnosioci prijava se ohrabruju da iznesu svoje originalne ideje u vezi sa gore navedenim oblastima.

Aplikacije moraju obuhvatiti i odražavati ravnopravno učešće devojčica i dečaka, baviti se pravima i potrebama različitih devojčica i dečaka, osoba sa ograničenim sposobnostima, zajednica Roma, Aškalija, Egipćana i Srba, LGBTI, starijih i mladih.

f. Nivo intervencije i geografska pokrivenost

Kroz ovaj poziv biće pružena podrška inicijativama civilnog društva širom Kosova koje nastoje da dovedu do transformacija na lokalnom / opštinskom i/ili nacionalnom / centralnom nivou. Konkretno, najmanje jedna polovina grantova biće dodeljena podnosiocima aplikacije sa sedištem i delovanjem van Prištine.

g. Angažovanje građana i volonterski angažman

Angažovanje građana u okviru sprovođenja podržane inicijative, kao i volonterski angažman obapartnera u implementaciji kao i ciljanih građana važni su elementi koji se zahtevaju za ove grantove.

Od aplikantata se očekuje da razjasne kako nameravaju da angažuju građane, jasno identifikuju i analiziraju grupu građana kojima će ciljati i angažovati se kroz ovaj grant, zašto su njihovo angažovanje i učešće relevantni za njihovu inicijativu i različite načine na koje nameravaju da ih angažuju. Radeći ovo, od podnosilaca zahteva se očekuje da budu svesni razlika unutar ciljanih grupa građana (kao što su pol,

starost, etnička pripadnost, vera, obrazovanje, lokacija, socijalno-ekonomске okolnosti, interesi i potrebe) i prilagođavaju svojih predloga i intervencija u skladu s tim.

Od aplikantata se takođe zahteva da pokažu da se njihovo angažovanje, kao i angažovanje ciljanih građana i drugih zainteresovanih aktera vrši na dobrovoljnoj osnovi. U vrlo specifičnim slučajevima kada je plaćanje određenih simboličnih naknada apsolutno neophodno za postizanje cilja projekta, od podnosilaca aplikacija se zahteva da pravilno obrazlože takvu potrebu.

h. Interno upravljanje

Interno upravljanje nevladinim organizacijama ostaje važan aspekt u nastojanjima da se poboljša i izgradi poverenje građana u sektor civilnog društva i da se može voditi primerom dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti prema javnosti.

Sve nevladine organizacije koje budu dobile grantom biće podržane od strane KCSF-a po pitanjima dobre prakse upravljanja, dobrog finansijskog upravljanja i načela transparentnosti, borbe protiv korupcije i odgovornosti.

i. Grupe za umrežavanje

Da bi podstakli veću saradnju u zajedničkim akcijama između korisnika granta, Kosovski resursni centar obezbediće različite platforme i mesta za sastanke gde se korisnici granta mogu međusobno sastajati, razmenjivati i deliti iskustva. Zajedničko organizovanje i delovanje na pitanjima od zajedničkog interesa bili bi predviđeni ishodom, pa se očekuje da će korisnici grantova biti proaktivni u identifikovanju i doprinosu mogućnostima za saradnju sa drugim volonterskim inicijativama i inicijativama civilnog društva u svojim oblastima od interesa ili u svojim geografskim lokacijama.

j. Unakrsna pitanja

Rodno angažovanje kao sredstvo za postizanje rodne ravnopravnosti predstavljaće sveobuhvatno pitanje tokom svih intervencija. Kao opšte pravilo, od svih korisnika granta se traži da jednako produže svoje intervencije, budu svesni efekata intervencije za muškarce i žene, dečake i devojčice i izbegavaju da doprinose štetnim stereotipima. Od svih korisnika granta se očekuje da prikupljaju i održavaju podatke razvrstane po polnoj pripadnosti. Za smernice o rodnom integrisanju, pogledajte kratki dokument na [RC Web stranici](#).

3. PRIHVATLIVOST POSLOVANJA I TROŠKOVA

a. Neprihvatljive intervencije/aktivnosti

Sledeće intervencije/aktivnosti neće biti podržane:

- Intervencije koje su direktno povezane sa političkim strankama ili ih podržavaju;
- Kapitalne investicije;
- Grantovi koji se u potpunosti ili uglavnom sastoje od pripremnog rada i/ili studija;
- Preko-granični projekti i predlozi za aktivnosti koje će se sprovoditi van Kosova;
- Aktivnosti u vidu usluga kao što je recimo Tehnička pomoć;
- Kampanje za podizanje svesti bez odgovarajućeg naknadnog praćenja;
- Intervencije koje su predmet zavisnosti i odobrenja na više nivoa, što predstavlja visok rizik za postizanje rezultata;
- Prosleđivanje granta trećim licima;
- Stipendije.

Osim ako ne predstavljaju imperativ za postizanje zacrtanih ciljeva organizacione strategije, aktivnosti navedene u nastavku neće biti podržane:

- Konferencije, okrugli stolovi ili drugi slični događaji na mestima (poput hotela) koji nisu otvoreni i lako dostupni običnim građanima;
- Istraživanja i studije izvodljivosti, posebno kao alat za dizajniranje ostatka intervencije;
- Studijska putovanja van Kosova.

b. Prihvatljivi troškovi

Da bi se smatrali prihvatljivim, troškovi treba da ispunjavaju sledeće kriterijume:

- neophodni su za uspešnu implementaciju i postizanje navedenih rezultata intervencije;
- naknada za angažovane volontere;
- da su razumni, opravdani i u skladu sa zahtevima zdravog finansijskog upravljanja, uključujući poštene i tržišno zasnovane proračune i ekonomičnost;
- da se pridržavaju zahteva važećeg poreskog zakonodavstva na Kosovu;
- nastaju tokom sprovođenja bespovratnih sredstava;
- naznačeni su u predloženom budžetu;
- mogu se jasno identifikovati i proveriti;

c. Neprihvatljivi troškovi

Troškovi predstavljeni u nastavku smatraju se neprihvatljivim:

- Plate nisu dozvoljene;
- Naknade za eksperte nisu dozvoljene, osim ako nisu apsolutno neophodne za postizanje cilja projekta i ako su pravilno obrazložene u obrascu aplikacije;
- Carina i uvozne tarife;
- Dug ili isplate za gubitke;
- Porez na dodatu vrednost - PDV;

- Otplata kredita i kamata;
- Naknade za menjanje valuta;
- Izdaci za amortizaciju opreme;
- Kupovina zemljišta ili nepokretnosti;
- Kupovina vozila ili generatora;
- Isplata troškova koje pokrivaju drugi donatori;
- Kredit trećim licima.

4. PROCEDURA APLICIRANJA

a. Obavezna dokumenta

Pored obrasca aplikacije, koji treba popuniti prema formularu za dodelu grantova za projekat, podnosioci aplikacije moraju dostaviti sledeća dokumenta:

- Ako je aplikant pojedinac:
 - o Kratka biografija;
 - o Lična karta;
 - o Dokaz da su on/ona bili ili jesu angažovani i/ili rade u oblasti koja je obuhvaćena programom;
- Ako je aplikant neregistrovana inicijativa:
 - o Kratka pozadina/opis inicijative;
 - o Lista imena, ličnih karata i potpisa glavnih članova inicijative;
 - o Dokaz da jesu ili su bili angažovani i/ili radili u oblasti koja je obuhvaćena programom;
- Ako je aplikant NVO:
 - o Sertifikat o registraciji izdat od strane Odeljenja za NVO;
 - o Sertifikat o fiskalnom broju;
- U slučaju su-finansiranja za ovaj projekat, dokaz o su-finansiranju (kao što su na primerugovor, odluka, pismo o obavezivanju, itd.).

Svi dokumenti za apliciranje se mogu preuzeti sa veb stranice www.rc-kosovo.org

b. Podnošenje aplikacija

Kompletirane aplikacije mogu se podneti samo elektronskim putem slanjem emajla na:

rc-kosovo@kcsfoundation.org.

Emajl mora obuhvatiti popunjeni obrazac za apliciranje i sve obavezne dokumente navedene u pozivu za dostavu aplikacija. Od aplikantataće se tražiti da potvrde da li je njihova aplikacija kompletna pomoću kontrolne liste predstavljene u obrascu aplikacije. KCSF će potvrditi prijem aplikacije tako što će odgovoriti podnosiocu aplikaciju vidu potvrde o primljenoj dokumentaciji. Aplikacije koje nisu u skladu sa pravilima ovih smernica neće biti pregledane.

c. Krajnji rok za dostavu aplikacija

Aplikacije za Grantove za male projekte mogu se podneti do **28. jula 2022, do 15:00.** Evaluacija/procena aplikacija vrši se odmah nakon podnošenja.

d. Kontakt

Za pitanja u vezi sa pripremom dokumenata za apliciranje možete nas kontaktirati na rc-kosovo@kcsfoundation.org. Sva pitanja i odgovori biće objavljeni u odeljku za pitanja i odgovore na veb stranici KCSF-a i CBM-a.

Podnosiocima aplikacije se toplo preporučuje da pogledaju odeljak Pitanja i odgovori na veb stranici.

Molimo koristite samo navedenu email adresu za komunikaciju sa KCSF u vezi sa postupkom apliciranja.

5. EVALUACIJA I OBAVEŠTAVANJE

Evaluacija aplikacija za Grant za Volontiranje će se sprovoditi u dve faze:

- 1) Administrativna kontrola (verifikacija formalnih kriterijuma) i
- 2) Evaluacija/procena sadržaja (zasnovana na unapred definisanim kategorijama i kriterijumima).

a. Administrativna kontrola (verifikacija formalnih kriterijuma)

Tokom ove faze procenjuju se sve aplikacije sa aspekta da li je sledeće poštovano/podneto:

1. Svi administrativni i tehnički zahtevi navedeni u obrascu aplikacije;
2. Obavezna dokumenta, uključujući prihvatljivost aplikacija;
3. Veličina budžeta;
4. Trajanje granta.

Aplikacije koje ne ispunjavaju navedene kriterijume biće odbijene.

Rezultati administrativne kontrole saopštiće se svakom podnosiocu zahteva u pisanom obliku.

b. Evaluacija aplikacija i konačna odluka

Aplikacije koje prođu administrativnu kontrolu ocenjivaće Tim za evaluaciju grantova (TEG) koji se sastoji od tri spoljna ekspertakoji poseduju relevantnuekspertizu i znanje. TEG će ocenjivati predloge u dve faze 1) kroz pregled dokumenata i 2) javne intervjuje.

Tim za evaluaciju grantova će ocenjivati aplikacije na osnovu sledećih kriterijuma:

- Relevantnost projekta i logika intervencije (30%)
- Angažovanje građana i volonterski angažman na projektu (50%)
- Relevantnost prethodnog iskustva (10%)
- Efikasnost troškova predloženog budžeta (10%)

Maksimalna ocena prilikom evaluacije iznosi 100 bodova.

Nakon inicijalne ocene podnete prijave i svih ostalih obaveznih dokumenata, u užu izbor se biraju kandidati **koji osvoje najmanje 51 bod (od 100), kao i polovinu raspoloživih bodova (50%) za svaku od četiri kategorije gore predstavljenih.**

Svi kandidati koji uđu u užu izbor biće pozvani na javni intervju. Intervju sa kandidatima koji uđu u užu izbor biće javan i sastojće se od kratke prezentacije predloga granta i sesija sa pitanjima i odgovorima sa članovima tima za evaluaciju grantova.

Nakon obavljenog intervjuja, tim za evaluaciju grantova sastavlja listu kandidata kojima se preporučuje da dobiju grantove. Da bi bili razmotreni za finansiranje, kandidati moraju **ukupno da zarade najmanje 71 poen, kao i polovinu dostupnih poena (50%) za svaku od četiri gore predstavljene kategorije.** Lista preporučenih aplikanata za grant će biti razmotrena srazmerno geografskoj kvoti, gde će najmanje 50% korisnika biti organizacije sa lokacijom i aktivnostima van Prištine.

Lista preporučenih aplikanata za finansiranje šalje se donatorima, koji imaju pravo veta u slučaju da se neka prijava smatra suprotnom vrednostima koje promovise donator ili ako se predloženi projekat isprepliće sa drugim sličnim intervencijama.

Lista kandidata preporučenih za finansiranje biće finalizovana tek nakon što donatori iscrpe svoje pravo veta, kao i ispunjavanje eventualnih uslova koji se mogu utvrditi tokom procesa preliminarne evaluacije.

Uspešnim kandidatima, pre dodele ugovora, KCSF će pomagati kroz mentorsku sesiju da finalizuju svoj dosije za implementaciju.

c. Obaveštenje o odluci i mehanizam za žalbe

Svaki aplikant koji je učestvovao u procesu prijave dobija odgovor u vezi sa procesom evaluacije i rezultatom njihove prijave, uključujući ukupan rezultat. Neuspeli kandidati mogu zahtevati pojašnjenja u roku od 48 sati nakon što dobiju odgovor. U slučaju da smatraju da njihov predlog nije ocenjen na osnovu osnova ni nakon dobijanja dodatnih pojašnjenja, podnosioci mogu podneti zvaničnu žalbu. Procedura za traženje dodatnih pojašnjenja ili žalbe je javna na veb stranici [KCSF-a](#).

Informacije o odabranim primaocima grantova biće objavljene na veb stranici KCSF-a nakon potpisivanja ugovora.

6. BITNI OKVIRNI DATUMI

Proces	Okvirni datumi
Objavlivanje poziva za Grantove za male projekte	29. juni 2022
Info sesije - Kosovo: *Detalji će biti objavljeni na www.rc-kosovo.org	01 – 15 jul 2022
Informacije oadministrativnoj kontroli	Avgust 2022
Informacije oaplikantima koji su ušli u uži izbor	Avgust 2022
Intervjui sa aplikantima koji su ušli u uži izbor	Septembar 2022
Konačna odluka	Oktobar 2022
Potpisivanje ugovora	Oktobar 2022

Kosovski resursni centar za civilno društvo je projekat koji finansira Evropska unija (EU), sufinansira Švedska, a sprovode Kosovska fondacija civilnog društva (KCSF) i Community Building Mitrovica (CBM).